

13.11.2024

Ärende/7

§ 242 Delgeneralplan för Vårdö (nr 12889)

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige godkände delgeneralplanen för 48 stadsdelen (Vårdö) och ett vattenområde och en småbåtshamn i Rävsvundet i 49 stadsdelen (Degerö) enligt ritning nr 12889, daterad 21.11.2023 och ändrad 16.4.2024, och på de grunder som framgår av delgeneralplanebeskrivningen.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande fem hemställningsklämmor:

- 1 Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder möjligheten att finna fungerande praxis i syfte att trygga fåglarnas häckningsfrid på Vårdö genom att placera ordentliga skyltar nära häckningsområdena. Ordentlig skyltning skulle hjälpa människor att förstå behovet av skydd. På skyltarna skulle staden informera om vilka arter som häckar och varför häckningen inte får störas. Skyltarna ska vara flerspråkiga. (Tuula Haatainen)
- 2 När stadsfullmäktige godkänner delgeneralplanen för Vårdö förutsätter fullmäktige att staden fäster särskild uppmärksamhet vid att ordna vatten och avlopp samt avfallshantering på Vårdö för att utveckla rekreationsbruk av ön. (Johanna Sydänmaa)
- 3 När stadsfullmäktige godkänner delgeneralplanen för Vårdö förutsätter fullmäktige att staden utreder möjligheten att fortsätta färjetrafiken till Vårdö tills bron till ön öppnas. (Johanna Nuorteva)
- 4 När stadsfullmäktige godkänner delgeneralplanen för Vårdö förutsätter fullmäktige att staden utreder möjligheten att resa informationsskyltar som belyser öns historia, byggda kulturlandskap och kulturarv (samt eventuella digitala länkar för att få mer information). (Laura Kolbe)
- 5 När stadsfullmäktige godkänner delgeneralplanen för Vårdö förutsätter fullmäktige att staden utreder möjligheten att användbarheten av vattenområdena samt verksamhetsförut-

13.11.2024

Ärende/7

sättningarna för båtsport och båthamnar i området kan tryggas. (Matias Pajula)

Behandling

Ledamoten Tuula Haatainen understödd av ledamoten Amanda Pasanen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder möjligheten att finna fungerande praxis i syfte att trygga fåglarnas häckningsfärd på Vårdö genom att placera ordentliga skyltar nära häckningsområdena. Ordentlig skyltning skulle hjälpa människor att förstå behovet av skydd. På skyltarna skulle staden informera om vilka arter som häckar och varför häckningen inte får störas. Skyltarna ska vara flerspråkiga.

Ledamoten Johanna Sydänmaa understödd av ledamoten Johanna Nuorteva föreslog följande hemställningskläm:

När stadsfullmäktige godkänner delgeneralplanen för Vårdö förutsätter fullmäktige att staden fäster särskild uppmärksamhet vid att ordna vatten och avlopp samt avfallshantering på Vårdö för att utveckla rekreationsbruk av ön.

För tillfället finns det flera tomma villor och byggnader på Vårdö på grund av att ordnandet av vatten och avlopp är oklart. Hyresgästerna i villorna (t.ex. Pienperheydistys ry, Akavalaisen lomatuki ry) har varit tvungna att avstå från att underhålla fastigheterna och från verksamheten när staden överförde ansvaret för att ordna vatten och avlopp till hyresgästerna och kostnaderna blev för höga för föreningarna.

Att öns huvudsakliga användningsändamål kan lösas med en delgeneralplan för rekreationsbruk gör det möjligt att i fortsättningen utveckla ön på ett mer konsekvent sätt än tidigare, även vad gäller vatten och avlopp samt avfallshantering.

Ledamoten Johanna Nuorteva understödd av ledamoten Laura Kolbe föreslog följande hemställningskläm:

När stadsfullmäktige godkänner delgeneralplanen för Vårdö förutsätter fullmäktige att staden utreder möjligheten att fortsätta färjetrafiken till Vårdö tills bron till ön öppnas.

13.11.2024

Ledamoten Laura Kolbe understödd av ledamoten Otso Kivekäs föreslog följande hemställningskläm:

När stadsfullmäktige godkänner delgeneralplanen för Vårdö förutsätter fullmäktige att staden utreder möjligheten att resa informationsskyltar som belyser öns historia, byggda kulturlandskap och kulturarv (samt eventuella digitala länkar för att få mer information).

Ledamoten Matias Pajula understödd av ledamoten Jenni Pajunen föreslog följande hemställningskläm:

När stadsfullmäktige godkänner delgeneralplanen för Vårdö förutsätter fullmäktige att staden utreder möjligheten att användbarheten av vattenområdena samt verksamhetsförutsättningarna för båtsport och båthamnar i området kan tryggas.

Stadsfullmäktige fäster särskild uppmärksamhet vid möjliga brolösningar till Vårdö. Om staden bygger en bro eller eventuellt fler broar till Vårdö ska det säkerställas att verksamhetsförutsättningarna för båtsport och båthamnar i området bevaras. Detta innebär sådan planering av brolösningar att alla båtar som för tillfället kan komma in på och ut från vattenområdet, som segelbåtar, kan fortsätta att göra så i framtiden.

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs separat upp till omröstning.

1 omröstningen

Ledamoten Tuula Haatainens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Tuula Haatainens förslag till hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 82

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara,

13.11.2024

Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Timo Harakka, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppi-la, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Laura Kolehmainen, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo Laakso-nen, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra Malin, Nina Miettinen, Sami Muttillainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Dennis Pas-terstein, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Ran-tanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Nej-röster: 2

Otto Meri, Seida Sohrabi

Blanka: 1

Mikko Paunio

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Tuula Haatainens förslag till hemställningskläm.

2 omröstningen

Ledamoten Johanna Sydänmaas förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Johanna Sydänmaas förslag till hemställnings-kläm

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 81

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Timo Harakka, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppi-la, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Laura Kolehmainen, Vesa

13.11.2024

Korkkula, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra Malin, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Dennis Pasterstein, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Blanka: 4

Pia Kopra, Laura Korpinen, Otto Meri, Mikko Paunio

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Johanna Sydänmaas förslag till hemställningskläm.

3 omröstningen

Ledamoten Johanna Nuortevas förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Johanna Nuortevas förslag till hemställningskläm

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 79

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Timo Harakka, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Laura Kolehmainen, Vesa Korkkula, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra Malin, Otto Meri, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Dennis Pasterstein, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

13.11.2024

Blanka: 6

Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Pia Kopra, Tom Packalén, Mikko Paunio, Mika Raatikainen

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Johanna Nuortevas förslag till hemställningskläm.

4 omröstningen

Ledamoten Laura Kolbes förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Laura Kolbes förslag till hemställningskläm

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 82

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Timo Harakka, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppi-la, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Laura Kolehmainen, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra Malin, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Dennis Pasterstein, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Nej-röster: 1

Otto Meri

Blanka: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Laura Kolbes förslag till hemställningskläm.

5 omröstningen

13.11.2024

Ärende/7

Ledamoten Matias Pajulas förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Matias Pajulas förslag till hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 59

Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Mari Holopainen, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Nina Miettinen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Dennis Pasterstein, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Nej-röster: 4

Ville Jalovaara, Ajak Majok, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna

Blanka: 22

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Timo Harakka, Joel Harkimo, Fardoos Helal, Veronika Honkasalo, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolehmainen, Vesa Korkkula, Minna Lindgren, Petra Malin, Mikko Paunio, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Ozan Yanar

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Matias Pajulas förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Osayleiskaavaehdotuksen nro 12889 kartta, päivätty 21.11.2023, päivitetty Kylk:n 28.11.2023 päätöksen mukaiseksi
- 2 Osayleiskaava nro 12889 selostus päivätty 21.11.2023, muutettu 16.4.2024, päivitetty kylkn 23.4.2024 päätöksen mukaiseksi

13.11.2024

Ärende/7

- 3 Vuorovaikutusraportti 3, 16.4.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset ja kirjeet
- 6 Havainnekuva, 16.4.2024
- 7 Vartiosaaren kulttuuriympäristöselvitys
- 8 Kulttuuriympäristöselvityksen inventointikortisto
- 9 Vartiosaaren maisemaselvitys
- 10 Vartiosaaren osayleiskaavan virkistyskäytön skenaarioiden vaikutukset linnustoon
- 11 Vartiosaaren lepakkoselvitys 2022
- 12 Vartiosaaren saavutettavuustarkastelu
- 13 Vartiosaaren silta, esiselvitys
- 14 Vartiosaaren virkistyskäytön laajuus ja selvitys yhteysvaihtoehdoista
- 15 Vartiosaaren virkistyskäytön laajuus. Skenaarioiden vaikutusarviointi ja selvitys saaren yhteysvaihtoehdoista

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Samkommunen Helsingfors-regionens miljötjänster/Vattenförsörjning
Museiverket, skydd av kulturmiljön
Nylands förbund
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Förslagstext

Förslagstext

Förslagstext

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Bilaga 5

Bilaga 6

Bilaga 7

Bilaga 8

Bilaga 9

Bilaga 10

Bilaga 11

Bilaga 12

Bilaga 13

Bilaga 14

Bilaga 15

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

FO-nummer

0201256-6

13.11.2024

Ärende/7

Den som begärt information
om planbeslutet

Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av
generalplan, detaljplan, byggnadsord-
ning

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Delgeneralplanens centrala innehåll

Delgeneralplanen gäller Vårdö samt en småbåtshamn och ett vattenområde i Rävundet mellan Degerö och Vårdö. Området ligger mellan Degerö och Vårdö i östra Helsingfors, fågelvägen på cirka sju kilometers avstånd från Helsingfors centrum.

I förslaget till delgeneralplan har Vårdö anvisats för rekreationsbruk i enlighet med stadsstrategin 2021–2025. Förslaget till delgeneralplan gör det möjligt att öka användningen av Vårdö för rekreation och förbättra öns tillgänglighet på ett hållbart sätt. I delgeneralplanen sammanjämkas rekreationsbruket med den välbevarade naturmiljön på ön och med behovet att skydda den värdefulla kulturmiljön.

De delar av Vårdö som är centrala för rekreation har anvisats som ett friluftsb- och strövområde och som naturskyddsområden som är fast anknutna till detta. De kulturhistoriskt och arkitektoniskt värdefulla villorna med gårdsområden har anvisats som områden för fritidsboende, kollektiv verksamhet, kultur och stadens serviceverksamhet och som områden för turist- och rekreationsanläggningar. Det föreslås i delgeneralplanen att villorna med gårdsområdena ska skyddas med några undantag.

Ön utgör ett sammanhängande område som lämpar sig för rekreation förutom de områden vid stranden som har anvisats för semesterboende och för turist- och rekreationsanläggningar. På delgeneralplanekartan anges riktgivande gång- och serviceförbindelser i rekreationsområdet. För att göra det möjligt att bevara öns topografi och naturvärden har rekreationsanläggningarna koncentrerats till Sunnanvik i närheten av stranden vid Rävundet, till ett centralt åkerområde i mitten av ön, till Kallioranta på öns nordvästra strand och i området vid villan Kaislikko i norra delen av ön. I dessa områden bidrar även den byggda miljön och villorna som ska skyddas till utvecklingen av rekreationsbruket.

Som den huvudsakliga förbindelsen till Vårdö har en bro från Degerö anvisats över Rävundet. Bron är främst avsedd för gångtrafik och se-

13.11.2024

kundärt för nödvändig servicetrafik för öns huvudsakliga användningsändamål, allmän rekreation. Möjligheten att använda bron begränsas på detta sätt i syfte att trygga öns värden. Förbindelsebåtsbryggorna i båthamnsområdena möjliggör traditionell sjötrafik och servicetrafik till ön.

På stränderna har det anvisats fyra båthamnsområden som är främst avsedda för tillfällig landgång och för fastigheterna på ön. Trafiken till villorna sker i huvudsak sjöledes eftersom öns topografi och värden och det planerade rekreativbruket begränsar möjligheterna att anlägga förbindelser till villorna genom ön. Åtgärderna för att styra gång- och servicetrafiken i naturskyddsområdena vidtas och de behövliga konstruktionerna byggs proaktivt innan en eventuell ny bro öppnas. Det är nödvändigt att även följa upp naturvärden, bland annat fågelbeståndet, i området.

Delgeneralplanen gör det möjligt att på ett hållbart sätt använda Vårdö för rekreation, tryggar öns tillgänglighet året om samt möjliggör naturskyddet, skyddet av villorna och deras miljö, semesterboende, gemensamma funktioner, rekreativ- och turistanläggningar och båtleder.

Beslut som delgeneralplanen bygger på

Generalplan 2016 för Helsingfors har upphävts till den del som gäller Vårdö. Även delgeneralplanen för byggande på Vårdö har upphävts år 2018 (högsta förvaltningsdomstolens beslut 8.11.2018). För området gäller beteckningarna och bestämmelserna i Generalplan 2002 för Helsingfors. I Generalplan 2002 har Vårdö anvisats som ett utredningsområde vars markanvändning ska avgöras genom generalplan eller delgeneralplan. Området har dessutom anvisats som ett kulturhistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på landskapskulturen värdefullt område som ska utvecklas utgående från att områdets värden och egenskaper bevaras. Området hör till en byggd miljö av riksintresse (RKY 2009, Sommarbebyggelsen vid ångbåtlederna i Helsingfors).

I stadsstrategin 2021–2025 Läge för tillväxt har staden beslutat att anvisa Vårdö för rekreativbruk.

Helsingforsregionens etapplandskapsplan styr delgeneralplanen. Delgeneralplanen stämmer överens med landskapsplanen.

Stadsmiljönämnden har 13.12.2022 godkänt utkastet till delgeneralplan, daterat 29.11.2022, och det övriga beredningsmaterialet som underlag för den fortsatta planeringen. Nämnden uppmanade att utreda möjligheterna att bygga Räv Sundets bro så snabbt som möjligt för att möjliggöra rekreativbruket på Vårdö året om. Nämnden ansåg att det är viktigt att beakta öns miljövärden och begärde att staden söker al-

13.11.2024

ternativa sätt att förebygga eventuella olägenheter för miljön, till exempel genom att begränsa terrängcykling. Nämnden begärde särskilt att söka sätt att trygga fågelbeståndet även i förhållanden som följer av ett ökat antal besökare.

Stadsmiljönämnden beslutade 28.11.2023 att föreslå stadsstyrelsen att förslaget till delgeneralplan ska godkännas och läggas fram offentligt. Nämnden förutsatte övergripande planering och förverkligande i syfte att skydda fågelbeståndet på ön i de olika planeringsfaserna.

Nämnden förutsatte att staden i den fortsatta planeringen utreder möjligheten att alternativt bygga en bro över Rävundet. Om staden kommer fram till ett annat slags brolösning ska båtleden i Skötsundet ändras så att det är möjligt för alla båtar som använder bryggorna på Degerö och Tammelund att använda båtleden senast när bron över Rävundet blir färdig.

Dessutom uppmuntrade nämnden att utreda möjligheterna att i första hand bygga en träbro.

Områdets utgångspunkter och nuläge

Planeringsområdet omfattar Vårdö samt Pojkholmen, Trissan, Ramsöstenen och Hönsholmen i dess omedelbara närhet, de omgivande sjöområdena och behövliga områden för anslutning till fastlandet vid Rävundsvägen på Degerö strand.

Planeringsområdet omfattar ett markområde på cirka 82 ha och ett vattenområde på cirka 60 ha. Helsingfors stad äger cirka 90 procent av markområdet på ön och ungefär hälften av dess byggnadsbestånd. På ön finns 50 villor som i huvudsak används på sommaren. Av dessa ägs 25 av privatpersoner. Ön har färre än tio stadigvarande invånare. En del av stadens villor har hyrts ut och två fastigheter används av stadens ungdomstjänster. En del av stadens villor är i dåligt skick och det är bråttom att reparera dem.

Genomförande av delgeneralplanen och dess kostnader

I samband med utarbetandet av förslaget till delgeneralplan har investeringskostnaderna för den eventuella bron utretts. Det är ändamålsenligt att ordna kommunaltekniken i samband med detaljplaneläggningen när områdets användningsändamål och hur de förverkligas blir klara. Beslut som gäller förverkligande av projekt och byggande fattas projektvis efter en mer detaljerad fortsatt planering.

Delgeneralplanen gör det möjligt att bygga en bro. I delgeneralplanen anvisas en plats för bron och anges bestämmelser om den. I enlighet

med markanvändnings- och bygglagen anvisas ett läge för bron i delgeneralplanen, men brofrågan löses slutgiltigt genom en tillståndspröcess i enlighet med vattenlagen.

I en separat broutredning granskas ett mer preciserat läge för en bro över Rävundet som tjänar allmänt rekreativt bruk och olika alternativ att förverkliga bron, påskyndandet av brobygget och konsekvenserna av bron. Samtidigt har man utrett en ersättande sjötrafikförbindelse norr om Vårdö. Det är nödvändigt att muddra upp en ersättande sjötrafikförbindelse i Skötsundet i syfte att trygga användningen av segelbåtshamnarna bortom Rävundet om beslut fattas att bygga en fast bro över Rävundet. Enligt broutredningen uppgår de preliminära kostnaderna för byggande av en gångbro, uppmuddring av Skötsundet och bryggkonstruktionerna till 2,5–6,4 miljoner euro beroende på brolösningen. Kostnaderna för de anslutande delprojekten såsom anläggningen av bilplatser och förbättringen av gångförbindelserna preciseras när planerna för ett eventuellt broprojekt fortskrider.

Delgeneralplanen gör det möjligt att använda ön för rekreation året runt och för ungdomstjänsterna inom stadens kultur- och fritidssektor att fungera på ön. Delgeneralplanen gör det möjligt att efter detaljplaneläggningen hyra ut eller sälja stadens fastigheter och bygga nytt för turistanläggningar i de centrala områden som har anvisats för ändamålet. Målet är att bevara de värdefulla villorna och för de byggnader som skyddas hitta användningsändamål som främjar bevarandet av byggnaderna.

Fågelbeståndet på ön tryggas genom att inrätta naturskyddsområden, upprätta planer för skötsel och användning av naturskyddsområdena, begränsa cykelåkning och annan fordonstrafik på ön, styra trafiken, sätta upp stängsel och bommar, förlägga funktionerna på ett klokt sätt, skylta, välja förbindelsernas material, hierarkisera förbindelserna, begränsa terrängcykling och ordna evenemang utanför fåglarnas häckningstid.

I fasen för brons projektplanering är det möjligt att utreda olika broalternativ, sjötrafikförbindelser till ön, sjötrafikens smidighet och möjligheterna att styra slitaget från den ökande användningen av ön samt helhetsbetonat planera konsekvenserna för fågelbeståndet. I projektplaneringsfasen ska man tidsbestämma även anläggandet av gångförbindelserna, skyltningen och skyddsåtgärderna för fågelbeståndet. Vårdös områden avsedda för naturskydd ingår i ett naturskyddsprogram som är under beredning. I projektplaneringen för bron ska man även beakta konsekvenserna för det närliggande sjöområdet och förebyggandet av olägenheterna från brobygget under byggtiden för fastigheterna på brons båda ändar. I den fortsatta planeringen ska man dessutom fästa

uppmärksamhet vid att ordna öns vattenförsörjning och avlopps- och avfallshanteringen på ett behörigt sätt.

Förslaget till delgeneralplan offentligt framlagt (19 § i markanvändnings- och byggförordningen)

Förslaget till delgeneralplan var offentligt framlagt 2.1–31.1.2024.

Det kom in 26 anmärkningar från privatpersoner och 8 anmärkningar från föreningar. Föreningarna och privatpersonerna ansåg i sina anmärkningar att förslaget till delgeneralplan var bra i huvuddrag. Föreningarna framförde i sina anmärkningar att naturskyddsområdena ska utvidgas och betonade vikten av rekreatjonsbruket och trafikstyrningen. Dessutom understödde de ett sjötrafikalternativ som en förbindelse till ön. I de flesta anmärkningarna från föreningar och privatpersoner motsatte anmärkarna sig bron och förutsatte att sjötrafiken och seglingen i Rävundet ska möjliggöras. Anmärkarna krävde att ett alternativ med en färjeförbindelse ska utredas. Olägenheterna från bron för båtlivet ska också undanröjas. Dessutom framförde anmärkarna att det är behövt att precisera beteckningarna för de privata fastigheterna, att olägenheterna under brons byggnadstid ska ersättas för fastigheten och att bevarandet av de villor som staden hyr ut ska tryggas.

Myndigheterna ansåg att planmaterialet var bra och föreslog små preciseringar i materialet. Påpekandena i utlåtandena gällde beaktande av fladdermöss, bedömning av konsekvenserna för vattenområdet, avloppshanteringen, vattenförsörjningen och avfallshanteringen.

Följande aktörer gav utlåtande: Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen), Nylands förbund, Museiverket, stadsmuseet och Helsingforsregionens miljötjänster (HRM).

Dessutom meddelade följande aktörer att de inte har något att yttra: Fostrans- och utbildningssektorn, räddningsverket i social-, hälsovårds- och räddningssektorn samt kultur- och fritidssektorn.

Åtgärder efter att förslaget till delgeneralplan varit offentligt framlagt

I rapporten om växelverkan anges anmärkningarna, skrivelsen och myndighetsutlåtandena om förslaget till delgeneralplan i sammandrag och bemötandena till de påpekanden som framförts i dessa.

Det som ingår i anmärkningarna och utlåtandena har beaktats i den utsträckning det är ändamålsenligt med hänsyn till delgeneralplanens mål.

Det gjordes små ändringar i delgeneralplanekartans beteckningar eller bestämmelser och i det övriga materialet efter att delgeneralplanen va-

13.11.2024

Ärende/7

rit offentligt framlagd. För ändringarna redogörs närmare i delgeneralplanebeskrivningens sista kapitel. De har också samlats i bilagan över ändringar (Tehdyt muutokset).

Närmare motiveringar

Motiveringarna till delgeneralplanen framgår mer i detalj av den bifogade delgeneralplanebeskrivningen.

Befogenheter

Beslut som gäller godkännande av en delgeneralplan fattas av stadsfullmäktige.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Osayleiskaavaehdotuksen nro 12889 kartta, päivätty 21.11.2023, päivitetty Kylk:n 28.11.2023 päätöksen mukaiseksi
- 2 Osayleiskaava nro 12889 selostus päivätty 21.11.2023, muutettu 16.4.2024, päivitetty kylkn 23.4.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 3, 16.4.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset ja kirjeet
- 6 Havainnekuva, 16.4.2024
- 7 Vartiosaaren kulttuuriympäristöselvitys
- 8 Kulttuuriympäristöselvityksen inventointikortisto
- 9 Vartiosaaren maisemaselvitys
- 10 Vartiosaaren osayleiskaavan virkistyskäytön skenaarioiden vaikutukset linnustoon
- 11 Vartiosaaren lepakkoselvitys 2022
- 12 Vartiosaaren saavutettavuustarkastelu
- 13 Vartiosaaren silta, esiselvitys
- 14 Vartiosaaren virkistyskäytön laajuus ja selvitys yhteysvaihtoehtoista
- 15 Vartiosaaren virkistyskäytön laajuus. Skenaarioiden vaikutusarviointi ja selvitys saaren yhteysvaihtoehtoista

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

13.11.2024

Ärende/7

Utdrag

Utdrag

Samkommunen Helsingfors-
regionens miljö tjänster/Vattenförsörjning
Museiverket, skydd av kultur-
miljön
Nylands förbund
Närings-, trafik- och miljöcent-
ralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Förslagstext
Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av
generalplan, detaljplan, byggnadsord-
ning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4
Bilaga 5
Bilaga 6
Bilaga 7
Bilaga 8
Bilaga 9
Bilaga 10
Bilaga 11
Bilaga 12
Bilaga 13
Bilaga 14
Bilaga 15
Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av
generalplan, detaljplan, byggnadsord-
ning

Den som begärt information
om planbeslutet

För kännedom

Stadsmiljönämnden
Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden
Stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektion
Generalplanläggning
Detaljplanläggning
Stadsmuseet
Kultur- och fritidssektorn
Social-, hälsovårds- och räddningssektorn

Beslutshistoria

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641

FO-nummer
0201256-6

13.11.2024

Ärende/7

Kaupunginhallitus 04.11.2024 § 674

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 48. kaupunginosaa (Vartiosaari) ja 49. kaupunginosan (Laajasalo) vesi- ja venesatama-alueetta Reposalmessa koskevan osayleiskaavan 21.11.2023 päivätyn ja 16.4.2024 muutetun piirustuksen nro 12889 mukaisena ja yleiskaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

28.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 23.04.2024 § 241

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Hankenumero 6684_4

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 21.11.2023 päivätyn ja 16.4.2024 muutetun osayleiskaavaehdotuksen nro 12889 (liite nro 3) hyväksymistä. Osayleiskaava koskee 48. kaupunginosaa (Vartiosaari) ja 49. kaupunginosan (Laajasalo) vesi- ja venesatama-alueetta Reposalmessa.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyyn mielipiteeseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2021-012184>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Lautakunta korosti, että linnuston suojeluun saarella kiinnitetään huomiota suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheissa ja linnustaselvityksessä ja kaavaselostuksessa esitetyt keinot eri lintulajien elinolosuhteiden parantamiseksi toteutetaan täysimääräisesti.

Kaupunkiympäristölautakunta korosti, että Vartiosaaren merkitys erityisesti kasvavan itäisen Helsingin virkistyspaikka on merkittävä. Siksi hyväksyessäsi osayleiskaavan, lautakunta piti tärkeänä, että Vartiosaaren sillan toteuttamista kiirehditään saaren saavutettavuuden parantamiseksi.

Vartiosaaren sillan hankesuunnitelmavaiheessa tulisi selvittää mahdollisuus rakentaa silta avattavana veneilylle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

Lautakunta toivoi, että löydetään edellytykset varmistaa lauttayhteys Vartiosaaren ja sen vaatima rahoitus siihen saakka, kunnes siltayhteys jalankululle on valmis. Lähtökohtana tulisi olla, että lauttayhteys on käytössä niin suuren osan vuodesta kuin mahdollista.

Lautakunta katsoi, että kaupungin tulisi valmistelussa olevan luonnonsuojeluohjelman yhteydessä arvioida ja valmistella SL- ja SL/vr -kaavamerkittyjä alueita luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueiksi, jotta varmistetaan näiden arvokkaiden luontokohteiden säilyminen eliölajeineen lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta.

Käsittely

23.04.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat maisema-arkkitehti Raisa Kiljunen-Siirola, arkkitehti Tapani Rauramo ja maisema-arkkitehti Sofia Kangas. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lisätään esitys ehdotukseen: "Lautakunta korostaa, että linnuston suojeluun saarella kiinnitetään huomiota suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheissa ja linnustaselvityksessä ja kaavaselostuksessa esitetyt keinot eri lintulajien elinolosuhteiden parantamiseksi toteutetaan täysimääräisesti."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

13.11.2024

Ärende/7

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Kaupunkiympäristölautakunta korostaa, että Vartiosaaren merkitys erityisesti kasvavan itäisen Helsingin virkistyspaikka on merkittävä. Siksi hyväksyessään osayleiskaavan, lautakunta pitää tärkeänä, että Vartiosaaren sillan toteuttamista kiirehditään saaren saavutettavuuden parantamiseksi."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Katri Penttinen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Vartiosaaren sillan hankesuunnitelmavaiheessa tulee selvittää mahdollisuus rakentaa silta avattavana veneilylle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Katri Penttinen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Lautakunta toivoo, että löydetään edellytykset varmistaa lauttayhteys Vartiosaareen ja sen vaatima rahoitus siihen saakka, kunnes siltayhteys jalankululle on valmis. Lähtökohtana tulee olla, että lauttayhteys on käytössä niin suuren osan vuodesta kuin mahdollista."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Katri Penttinen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Lautakunta katsoo, että kaupungin tulee valmistelussa olevan luonnonsuojeluohjelman yhteydessä arvioida ja valmistella SL- ja SL/vr -kaavamerkittyjä alueita luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueiksi, jotta varmistetaan näiden arvokkaiden luontokohteiden säilyminen eliölajeineen lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

13.11.2024

Ärende/7

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 3 mukaan muutetun ehdotuksen.

16.04.2024 Pöydälle

28.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

21.11.2023 Pöydälle

13.12.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

29.11.2022 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Raisa Kiljunen-Siirola, johtava maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 37209

raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Pasi Rajala, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417

pasi.rajala(a)hel.fi

Tapani Rauramo, arkkitehti, puhelin: 09 310 37071

tapani.rauramo(a)hel.fi

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37088

markus.ahtiainen(a)hel.fi

Sofia Kangas, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 42159

sofia.kangas(a)hel.fi

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 31534

raimo.pakarinen(a)hel.fi

Kaarina Laakso, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37250

kaarina.laakso(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 30.1.2024

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Maankäytön yleissuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksesta. Kaupunginmuseo arvioi kaavahanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Kaavaratkaisu mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävän, höyrylaiva-aikakauden ja aikansa merkittävää arkkitehtuuria edustavan huvila-asutuksen esiintuomisen, säilymisen ja kehittämisen. Alue on osoitettu virkistysalueeksi, luonnonsuojelualueiksi, loma-asumisen alueiksi, yhteisöllisen loma-asumisen ja matkailun alueiksi, joilla ympäristö säilyte-

tään. Kaavaratkaisu mahdollistaa huviloiden ja niihin liittyvien puutarha-alueiden puoliavointen alueiden säilyttämisen ja toisaalta arvojen palauttamisen. Uuden rakentamisen tulee olla pienimuotoista, harkittua, maisemaan ja huvilarakentamiseen sovitettua. Saaren luontokohteet ja tunnusomaiset erityispiirteet, kuten kalliot, metsät ja rannat säilyvät. Virkistyskäyttöä palveleva reittiverkosto myötäilee ja täydentää saaren nykyisiä, olemassa olevia polkulinjauksia.

Osayleiskaava mahdollistaa Vartiosaaren Reposalmen ylittävän jalan-kulkusillan toteuttamisen. Sillalle on tutkittu kolme eri linjausta, joista parhaimmaksi maiseman kannalta on arvioitu Laajasalon puolella avoimen vesialueen näkymän Vartiosaaren suuntaan säilyttävä vaihtoehto. Tämä kaavassa osoitettu linjaus mahdollistaa kasvillisuusvyöhykkeen jättämisen Laajasalon puolella sijaitsevan suojellun huvilan ja sillan väliin. Etelästä katsottuna sillan Laajasalon puoleinen pää jää osittain kalliomuodostumien taakse, mutta silta vaikuttaa merellisiin näkymiin etenkin pohjoisen ja lännen suunnasta. Vartiosaaren puolella siltarakenne siihen liittyvine rakenteineen muodostaa lähimaisemassa näkyvän kokonaisuuden, jonka suunnittelu ja toteutus tulee tehdä alueen säilyttävien tavoitteiden mukaisesti ympäristöönsä sovitettuina. Siltarakenteen alle jäävä pieni vanha uimahuone/vahtikoppi on mahdollista uudelleen sijoittaa aukion yhteyteen. Silta joudutaan rakentamaan melko korkeaksi, jotta veneväylän käyttö ja vesireittiliikenne on mahdollista. Reposalmen pohjoispuolella sijaitsevien venesatamien purjeveneitä varten silta on tehtävä avattavaksi tai vaihtoehtoisesti Jatasalmi on ruopattava Reposalmen korvaavaksi väyläksi. Avattavaan siltaan voi mahdollisesti liittyä yksittäisiä korkeampia elementtejä ja ajoittain ylösnouseva sillan kansi.

Kaavan mahdollistama silta ja siihen liittyvät rakenteet muodostavat muutoksen kulttuuriympäristöön ja maisemaan. Laajasalon rannassa ja Vartiosaaren puolella mahdollisen sillan tulevien rakenteiden välittömässä läheisyydessä on rakennusperintökohde maisemallisesti merkittäviä Villa Degerö ja Vartiosaaren puolella rakennushistoriallisesti arvokas ja suojeltava Uddebon huvila puutarhoineen. Näiden ympäristöön kohdistuvat suurimmat kielteiset maisemavaikutukset, mikäli silta toteutuu. Laajemmin silta muuttaa merellistä maisemaa etenkin Tammissalon ja Laajasalon suunnasta. Sillan päätyjen liittyminen mantereelle vaikuttaa maisemakuvaan. Sillan välittömässä ympäristössä maanpinnan tasausta ehdotetaan nostettavaksi hieman, jolloin siltarakenteen ulottuma mantereeseen suuntaan lyhenee. Tällöin voidaan välttää myös visuaalisesti erottuvia leveitä ja jyrkkiä sivuttaisia luiskia ja paremmin huomioida ympäröivä säilytettävä kasvillisuus, rantaviiva ja rantarakenteet. Matalat tukimuurit ovat sillan päädyissä tarpeen. Niiden materiaalivalintoja ja suunnittelua on tavoitteena edistää kulttuuriympäristöön sovittaen ja minimoiden vahingot ympäröiviin rakenteisiin ja kasvillisuu-

teen. Vartiosaarella sillan rakentamisen takia joudutaan poistamaan suojellun huvilatontin reunan kasvillisuutta ja muokkaamaan liittymäkohdan maanpintaa, mutta valmis silta tulee sijoittumaan kaupungin alueen puolelle. Laajasalossa siltarakentamisen tieltä joudutaan poistamaan muutama puu, mutta Degerön huvilan edustan männyt säilyvät, edellyttäen että ne suojataan huolellisesti rakentamisen aikana. Myös saaristomaisemalle ominaiset rantakalliot säilyvät. Siltaa rakennettaessa on mahdollista parantaa ranta-aukioita toiminnallisesti ja maisemakuvallisesti. Kaavassa on siltaa koskeva määräys: ”sillan tulee sopeutua luontoarvoihin, maisemaan ja arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.”

Osayleiskaavaehdotus turvaa valtakunnallisesti merkittävän, höyrylavareitin varrelle syntyneen huvila-asutuksen esiintuomisen, säilymisen ja kehittämisen. Suojelumerkinnyt on laadittu yhteistyössä kaupungin museon kanssa. Saaren luonne vehreänä luontokohteena arvokkaine luonnonsuojelualueineen vahvistuu. Kaavan mahdollistama silta ja siihen liittyvät rakenteet muuttavat kulttuuriympäristöä rakennetummaksi paikallisesti Laajasalon ja Vartiosaaren puolella. Laajemmin vaikutukset näkyvät Tammisalosta ja Laajasalosta avautuvissa merellisissä näkymissä ja Reposalmen ja Karpiselän maisemassa, jotka ovat säilyneet rakenteeltaan pienipiirteisenä. Kaavamääräyksen mukaan sillan tulee sopeutua maisemaan ja arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Suojeltavat huvilat sijaitsevat rannoilla vaikeakulkuisessa maastossa ja siten vesitse toteutuva huoltoyhteys on jatkossakin luonteva ja se on helpointa toteuttaa alueen säilyttävien tavoitteiden mukaisesti.

Kaavassa on annettu yleismääräys RKY-arvojen ja maisema-arvojen säilyttämisestä. Koko kaava-alueella koskee määräys, jossa todetaan, että suunnittelussa ja toteutuksessa on sovittava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö sekä virkistys-, luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Lisäksi kaavassa on koko kaava-alueella koskevat määräykset, joilla turvataan kulttuuriympäristön keskeiset arvot. Maakuntakaavan kulttuuriympäristöä koskevalla ominaisuusmerkinnällä osoitettu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohde (RKY 2009), maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt (Missä maat on mainiommat 2016) sekä Helsingin kulttuuriympäristöjen inventointi (2002). Lisäksi Helsingin yleiskaavan 2016 kulttuuriympäristö-kohteet on otettu huomioon.

Saarella on kaksi arkeologista kohdetta, jotka ovat lajiltaan muita kulttuuriperintökohteita. Ne ovat saaren keskiosassa sijaitseva kivilouhos sekä saaren pohjoisosassa sijaitseva 1900-luvun alun kivikummeli. Ne on osoitettu kaavakartalla merkinnällä s. Kivilouhos ja kummeli säilyvät osana virkistys- ja luonnonsuojelualueita.

13.11.2024

Ärende/7

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksesta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 7.11.2023

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: 09 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 10.05.2023 § 52

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Arkkitehti Tapani Rauramo esitteli Vartiosaaren osayleiskaavan suunnittelutilannetta ja osayleiskaavavaiheen nimistötarpeita. Nimistötoimikunta on käsitellyt Vartiosaaren nimistöä viimeksi 16.9.2015.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

Editinlaituri – Edits brygga

(laituri)

Perustelu: Muistonimi; liitynnäinen (Editinpolun mukaan).

Editinpolku – Edits stig

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Muistonimi (Vartiosaaren Suotorpassa lähes koko elämänsä asuneen palkanlaskija Edit Grönin (1926–2021) mukaan. Edit Grön oli vuosikymmenien ajalta tuttu paitsi Vartiosaaressa asuville ja siellä vapaa-aikaansa vakinaisesti viettäville, myös monille saaren kävijöille. Polunnimi on ollut jo epävirallisesti käytössä.)

Kaakkois-Vartiosaaren luonnonsuojelualue – Naturskyddsområdet för sydöstra Vårdö

(luonnonsuojelualue)

Perustelu: Sijainnin mukaan.

13.11.2024

Ärende/7

Kaislikko

(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Kaislikko-nimisen huvilan mukaan).

Kaislikonlaituri – Kaislikkobryggan

(laituri)

Perustelu: Liitynnäinen (Kaislikko-nimisen huvilan mukaan).

Kaislikonpolku – Kaislikkostigen

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Kaislikko-nimisen huvilan mukaan).

Kalliorannanpolku – Kalliorantastigen

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Kallioranta-nimisen huvilan mukaan).

Kallioranta

(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Kallioranta-nimisen huvilan mukaan).

Länsi-Vartiosaaren luonnonsuojelualue – Naturskyddsområdet för västra Vårdö

(luonnonsuojelualue)

Perustelu: Sijainnin mukaan.

Reposalmenlaituri – Rävсандsbryggan

13.11.2024

Ärende/7

(laituri)

Perustelu: Liitynnäinen (Reposalmen mukaan).

Reposalmensilta – Rävundsbron

(silta)

Perustelu: Liitynnäinen (Reposalmen mukaan).

Sunnanvik

(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Sunnanvik-nimisen huvilan mukaan).

Talli – Stallet

(suunnittelualue)

Perustelu: Alueesta käytetyn nimen ja siellä sijaitsevan tallin mukaan.

Vartiokallio – Vårdberget

(suunnittelualue; kallio)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan). Nimi on ollut jo epävirallisesti käytössä. Epävirallisena, myöhäsyntyisenä rinnakkaisnimenä on ollut käytössä myös nimitys Viikinkikallio.

Vartiokallion luonnonsuojelualue – Vårdbergets naturskyddsområde

(luonnonsuojelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiokallion mukaan).

Vartiosaaren viljelypalstat – Vårdö odlingslotter

(viljelypalsta-alue)

13.11.2024

Ärende/7

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaarenlaakso – Vårdödalen

(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaarenlaituri – Vårdöbryggan

(laituri)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaarenpolku – Vårdöstigen

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaaren nimistösuunnitelmaan palataan tarvittaessa asemakaava-
vaiheessa.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 09 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 9.3.2022

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Lausunto on laadittu yhteistyössä Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan li-
ikunta-, nuoriso- ja tilapalveluiden kanssa.

Suunnittelualueeseen kuuluvat Vartiosaari ja sen välittömässä lähei-
syydessä olevat Poika-saari, Kiekkö, Ramsinkivi ja Kanasaari, ympäröi-
vät merialueet sekä tarvittavat liittymisalueet mantereeseen Laajasa-
lossa Reposalmentien päässä ja Vuosaassa Ramsinniemen kärjes-
sä.

Vartiosaari on kulttuurihistoriallisesti arvokas huvilasaari, jonka ranta-alueita kiertää pääosin 1900-luvun alun huvila-alue, johon on liittynyt myös rikas huvilapuutarhakulttuuri. Vartiosaari kokonaisuudessaan on listattu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus / RKY 2009). Saarella on noin 50 huvilaa ja loma-asuntoa sekä satakunta muuta rakennusta, jotka ovat vaihtelevassa kunnossa.

Osayleiskaavoituksen tavoitteena on osoittaa Vartiosaari pääasiallisesti virkistyskäyttöön, virkistyskäytön ja -palvelujen mahdollistaminen sekä saaren saavutettavuuden parantaminen kestävillä tavoilla. Suunnittelussa otetaan huomioon saaren luonnonarvot, maisema, kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö ja rakennuskanta sekä edistetään niiden säilymistä. Tavoitteena on myös mahdollistaa saaren laajan metsäalueen säilyttäminen ja virkistyspalveluiden tarjoaminen kaupunkilaisille ja matkailijoille.

Osayleiskaava laaditaan ns. yleispiirteisenä aluevarausyleiskaavana, joka ei ohjaa suoraan rakentamista. Kaavalla mahdollistetaan Vartiosaaren kehittäminen aktiiviseksi virkistysalueeksi osaksi Itä-Helsingin kulttuuripuistoa. Alueella mahdollistetaan virkistys-, loma- ja luontomatkailupalvelut ensisijaisesti olemassa olevaa rakennuskantaa hyödyntäen, kestävästi ja ympäristöystävällisesti sekä merellisen strategian mukaisesti. Kaavalla mahdollistetaan olevien rakennusten käyttö monipuoliseen yksityiseen, yhteisölliseen, sosiaaliseen ja merellisten elinkeinojen toimintaan. Huvila-alueet suojellaan ja edistetään rakennusperinnön suojelua ja alueelle tyypillisen puutarhakulttuurin ennallistamista. Alueen virkistyspalveluiden saavutettavuus mahdollistetaan kestävillä liikukumimuodoilla. Vartiosaaren metsän ja muiden luontoarvojen säilyminen turvataan.

Uusimaa 2050 –kaavakokonaisuuteen kuuluva Helsingin seudun vaihemaakuntakaava on tullut voimaan Vartiosaaren osalta 24.9.2021. Kaavassa Vartiosaari on osoitettu virkistyskäytön kohdealueeksi, taajama-toimintojen kehittämisvyöhykkeeksi ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi.

Alueella on voimassa Yleiskaava 2002 merkintöineen ja määräyksiineen. Yleiskaavassa 2002 Vartiosaari on osoitettu selvitysalueeksi, jonka maankäyttö ratkaistaan yleiskaavalla tai osayleiskaavalla. Kaupunkistrategiassa 2021-2024 todetaan, että Vartiosaari osoitetaan virkistyskäyttöön.

Lausunto:

Kaupunginmuseo pitää erittäin myönteisenä, että Vartiosaari on päätetty kaavoittaa virkistysalueeksi. Alueen kulttuuriympäristön, maiseman

ja luonnon säilymisen edellytysten turvaaminen on osayleiskaavatyön keskeinen tavoite virkistyskäytön ja –palveluiden varmistamisen rinnalla.

Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö –status (rky 2009) edellyttää alueen suunnittelussa kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämistä. Vartiosaaren kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvoja on selvitetty jo aiemmassa kaavavaiheessa. Vartiosaaren kulttuuriympäristöselvitys ja siihen liittyvä huviloiden inventointi on tehty vuonna 2004. Kulttuuriympäristöselvitys sisältää rakennusten lisäksi saaren huviloihin liittyvän puutarhakulttuurin. Selvityksen perusteella Vartiosaaren koko ranta-alueita osana helsinkiläistä huvilakulttuuria voidaan pitää erittäin merkittävänä. Selvityksen tuloksena on myös selvinnyt, että saaren sisäosien suoalueet muokattiin viljelykäyttöön 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. Kulttuuriympäristöselvitys vahvistaa näkemystä Vartiosaaren kulttuuriympäristöstä kokonaisuutena. Maisema, luonto ja kulttuuriympäristö muodostavat herkkäsuhteisen kokonaisuuden. Saarella on rikas luonto, paljon herkkiä luontokohteita ja oletettavasti rikas linnusto. Näiden säilymisen edellytykset on kyettävä turvaamaan myös jatkossa.

Vartiosaaren maisemaselvitys on laadittu 2009. Sen johtopäätöksissä todetaan Vartiosaaressa esiintyvän niin kulttuurihistorialtaan kuin luonnominaisuuksiltaan erityisen arvokkaita kohteita. Erityisen merkittävää on, että useat näistä arvokkaista ympäristöistä ja kohteista ovat ainutkertaisia paitsi Helsingissä myös valtakunnallisesti.

Vartiosaaren rakentamista koskeva osayleiskaava kumottiin vuonna 2018. Siinä suojeltaviksi oli määrätty yhteensä noin 50 kulttuurihistoriallisesti arvokasta huvilaa tai huvilaympäristöön kuuluvaa rakennusta tai rakennelmaa kuten rantasaunoja ja talousrakennuksia. Huvilarakennusten lisäksi suojeltaviksi oli osoitettu säilytettäviä saaren huvilapuutarhakulttuuriin olennaisesti kuuluvia puutarhasommitelmia ja -rakenteita. Tämä on hyvä lähtökohta myös nyt tehtävälle osayleiskaavalle.

Kaupunki omistaa saarella useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia. Niiden kunnostuksesta ja ylläpidosta tulee huolehtia, jotta niiden säilyminen turvataan. Kaupungin omistamissa huviloissa on nykyisin yleishyödyllistä käyttöä, minkä jatkuminen tulee turvata. Myös mahdolliset uudet virkistykseen ja matkailuun liittyvät käyttötarkoitukset vanhoissa huviloissa ovat mahdollisia suojelun reunaehdot huomioivalta tavalla.

Rantavyöhykkeen, huviloiden pihapiirien ja niihin liittyvien puutarhojen suojelun määrittäminen on tärkeää. Myös saaren sisäosiin liittyvä luon-

non arvojen lisäksi myös maisemallisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Tärkeää on myös, että saarelle esitettävä virkistyskäyttöä palveleva uudisrakentaminen sovitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Suojelumääräykset tulee määritellä yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Vartiosaassa on kaksi Muu kulttuuriperintö -kohdetta; 1900-alun kivikummeli ja saaren keskiosassa kivilouhos. Ne tulee merkitä asianmukaisesti kaavakarttaan. Vartiosaaren suunniteltuja ensimmäisen maailmansodan linnoitteita ei ole saarella. Aiempi kiinteä muinaisjäänös, röykkiö, on poistettu rekisteristä, koska sitä ei ole löydetty tarkastuksessa. Ilmeisesti alun alkaenkaan kyseessä ei ole ollut röykkiö. Kohteet on tarkastettu kaupunginmuseon toimesta vuonna 2015.

Osayleiskaavan yhdeksi tavoitteeksi mainitaan saavutettavuuden parantaminen kestävällä tavalla. Vartiosaaren luonto ei kestä hyvin suurten kävijämäärien aiheuttamaa kulutusta. Etenkin kallioiset ja ohuen irtomaakerroksen peittämät korkeammat maastokohdat ovat herkkiä kulumiselle ja kasvillisuuden häviämislle. Kulkemisen ohjauksella ja reittien toteutuksella voidaan estää haitallista kulumista kallioisilla osilla ja metsäisillä alueilla sekä puutarhojen ja pihojen alueilla.

Liikuntapalvelut tuo esiin saaren molemmilla puolilla kulkevat vilkkaat veneväylät, joita käyttävät huviveneiden lisäksi vesireittiliikenteen alukset sekä työalukset. Pohjoispuolisten lahtien venesatamissa ja yksityisissä laitureissa on toistatuhatta venepaikkaa ja satoja purjeveneitä. Merelliseen Helsinkiin kuuluu olennaisesti veneily, jonka edellytyksiä ei tule heikentää. Massiiviset siltaratkaisut eivät ole kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen näkökulmasta tavoiteltavia. Alueen saavutettavuutta voi parantaa esim. lautta- ja veneyhteyksiä lisäämällä. Sillan tai siltojen rakentamisen maisemalliset vaikutukset ovat laajat. Silta- vaihtoehtojen vaikutukset samoin kuin niiden tuottaman välttämättömän infran vaikutukset Vartiosaaren, Laajasalon ja Ramsinniemen ympäristöön tulee selvittää.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä tilapalvelut pitävät Vartiosaaren osayleiskaavan osallistumis- arviointisuunnitelman tavoitteita kannatettavina. Kulttuuriympäristön ja maiseman arvot on hyvin selvitetty ja tunnistettu, ja kaavoituksella niitä pyritään vahvistamaan. Alueella sijaitsevien joidenkin arvokkaiden huviloiden säilyminen, mikäli niiden tulevia käyttäjiä tai käyttäjiä ei kyetä ratkaisemaan nopealla aikataululla, herättää kuitenkin huolta. Kaupungin tulisi toimillaan edistää sitä, että tyhjillään tai vaa- jaakäytössä mahdollisesti huonossa kunnossa olevat huvilat korjattaisiin ja otettaisiin käyttöön.

13.11.2024

Ärende/7

Kaupunginmuseolla ja Kuvan toimialan liikunta-, nuoriso- ja tilapalveluilla ei ole osayleiskaavan osallisuus- ja arviointisuunnitelmasta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Sari Saresto, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi